

A locativus; helyhatározók

A locativus a régi latin nyelvből megőrzött **helyhatározós eset, amely hol? kérdésre felel**. Használata korlátozott (ezért nem része az állandó eseteket felsoroló declinációs táblázatnak): **csak az I. és a II. declinációhoz tartozó, egyes számú város- és szigetnevekből**, de csak a kisebb szigetek nevéből **képezhető** (tehát nem tartozik ide pl. Sicilia, Crēta, Sardinia). Esetragja az I. declinációban -ae, a II.-ban -i. (Eredeti esetragja az -i; ez az I. declinatio főneveinek tövével -ae-vé olvadt össze, melyet az ókorban aj-nak ejtettek.) *Rōmae* – Rómában; *Rhodī* – Rhodoszon; *Mediolānī* – Mediolanumban (Milanóban). A nyelvi hasonlóság alapján rendhagyó locativusok is vannak. Ezek közül a legfontosabbak:

<i>domus, -ūs, f.</i> (ház, otthon)	–	domī (otthon)
<i>rūs, rūris, n.</i> (falu, vidék)	–	rūrī (falun, vidéken)
<i>humus, -ī, f.</i> (föld)	–	humī (földön)
<i>Carthāgō, -inis, f.</i>	–	Carthāginī (Karthágóban)

A városok és kisebb szigetek nevei előtt a latin nem használ *praepositiót*.

Hová? kérdésre *praepositio nélküli accusativus* felel.

Honnan? kérdésre *praepositio nélküli ablativus* válaszol.

Hol? kérdésre vagy **locativusszal**, vagy – olyan szavak esetében, ahol ez nem alkalmazható –, szintén **ablativusszal** felelhetünk.

Athén nevének szótári alakja a latinban: *Athēnae, -ārum, f.*: többes számú, tehát nem képezhetjük a locativusát; ugyanígy többes számú pl. a láva által eltemetett város neve is: *Pompeii, -ōrum, m.* vagy a híres jóshely: *Delphī, -ōrum, m.*

	Egyes számú városnév <i>Rōma, -ae, f.</i>	Többes számú városnév <i>Athēnae, -ārum, f. Pompeii, -ōrum, m.</i>	
Hová?	Rōmam	Athēnās	Pompeiōs
Honnan?	Rōmā	Athēnīs	Pompeiīs
Hol?	Rōmae	Athēnīs	Pompeiīs

A mutató névmás

Az *ille, illa, illud* (jelentése: „az”) távolra mutató névmás ragozása a legszabályosabb: sem a tő, sem az esetragok nem mutatnak rendhagyóságot:

	hímnem	nőnem	semleges-nem
Singularis			
Nom.	ille	illa	illud
Acc.	illum	illam	illud
Gen.	illius	illius	illius
Dat.	illī	illī	illī
Abl.	illō	illā	illō

Ugyanígy
(Ugyanis a
a beszélő
legmessze
A közel

Megjegyzés
Az egyes s
tó, melynek
semleges non

A visszaha
harmadik sz